

cesar že skrbel, da bivši kancelar ne pride do nobenega vpliva več v državi. Drugi akt je pa pismo na nemškega veleposlanika na Dunaji, v katerem se naglašča, da na pobotanje nemškega cesarja z Bismarckom niti misliti ni, in v katerem se veleposlaniku naroča, da se svatbe Bismarckovega sina ne vdeleži in da naj obvesti grofa Kalnokyja o odnošajih in razmerah nemškega cesarja proti Bismarcku. Iz teh dveh pisem je razvidno, da je Bismarck za zmirom odigral svojo vlogo in da je in ostane politično mrtev, to je, da si ne pridobi nikoli več nobenega vpliva na nemško politiko. Na vse to pa Bismarck ni obmolnil, temveč je odgovoril prav ostro na vladne napade. V svojih listih pripoveduje, kako je bil s siloma odslovljen iz službe, kako se je s početka branil dati ostavko, kako je cesarju razlagal nevarnost, če odstopi, in kako se mu je naposled brez vsakega povoda vposlal dekret v slovo. Te podrobnosti vzbudile so splošno pozornost. — Kako se bodo te čudne razmere mej Bismarckom in cesarjem poravnale, se ne ve, Bismarck ne bode takoj odjenjal, zato ker ima narod za seboj.

Francija. — V Parizu delajo se velikanske priprave za razstavo, ki se ima vršiti ondi l. 1900. Razstava obeta biti velikanska in gotovo mnogo sijajnejša, nego je bila ona l. 1889; to pa zato, ker se bodo prihoduje razstave vdeležile nekatere evropske velike države oficijelno, česar l. 1889. niso mogle storiti, ker se je z razstavo proslavljala stoletnica velike revolucije. Republičanski predsednik Carnot je že podpisal dekret, s katerim se otvoritev razstave definitivno določa na l. 1900. — V zbornici zahteval je neki poslanec od mornarskega ministra Cavaignac-a pojasnila glede vojaških razmer v Dahomeji. Ker ta ni dal dovoljnega odgovora predlagal in vsprejel se je dnevni red, s katerim se ministerstvo ni strinjalo, temveč zapustilo dvorano in sklenilo podati ostavko. Le vsled prigovarjanja nekaterih poslancev in senatorjev ter Carnota samega se je posrečilo, ministerskega predsednika Loubeta pridobiti za to, da je odnehal od ostavke skupnega ministerstva in se je sklenilo, le mornarskega ministra nadomestiti z drugim

Shod treh vladarjev. — Govori se, da se v Spali na Ruskem še letošnje poletje ali pa jeseni snidejo ruski car, avstrijski in nemški cesar. Z drugih strani se ta vest zopet zanikava in riše kot izmišljena. Koliko je na obojem resnice, pokazala bode bližnja prihodnost.

Anglija. — Začetkom pretečenega tedna pričele so se volitve v narodno zbornico. Liberalna Gladstonova stranka prodira zmagonosno in celo konservativni listi že priznavajo, da bo ta stranka pridobila večino vsaj 20 do 30 glasov, s katero večino se pa ne bodo mogle zvršiti nobenevažne državne preosnove.

Obrtnija.

Šolska razstava c. kr. obrtnih strokovnih šol v Ljubljani.

Kakor smo uže poročali svojim bralcem, napravili sta strokovni šoli za lesni obrt in za umetno vezenje ter šivanje čipk razstavo šolskih del v redutni dvorani. Razstava je bila zelo bogata. Širni prostori velike dvorane, kjer zborujejo sicer naši deželni poslanci, so bili kar prenapolnjeni raznih izdelkov, narejenih od nadobudne mladine, ki obiskuje imenovana zavoda. Letos je strokovna šola za lesni obrt prvič imela svoj 4. in zadnji letnik, zato pa je podajala razstava obiskovalcu popoln pregled učnega načrta in delovanja. Ženski oddelek je letos do-

končal uže drugič svoj kurs, ta oddelek in razstava njegova je bila povsem taka, da je bilo vsakemu mogoče razviditi iz nje delokrog mladega zavoda.

Ko si stopil v redutno dvorano, opazil si takoj ogromno množino risarij, ki so krile mize in stene. Videl si liste prostoročnega in geometrijskega risanja, barvane in nebarvane; poleg njih risarije projektivne geometrije in nauka o sencah. Lična dela iz predmetov: prosto risanje po modelih in arhitektonsko oblikoslovje so popolnjevale skupni in vgodni vtis. Povsodi si mogel opaziti skrbno delo in dokaj razuma za stvar. Premnoge risarije so bile celó izvrstne in glasne priče nadarjenih naših dečkov. Posebno pohvalno moramo omenjati strokovnih risarij. Rezbarji so razstavili risane okvire, kapitele, altarje, okraske in drugi drobiž, kakoršnega izdeluje rezbar; mizarji pa so se ponašali z velikim številom risarij, predstavljajočih v raznih tehnikah pobišno in stavbeno opravo: mize, omare, stole, postelje, okna, vrata itd. Te risarije so posebno vgažale vsled skrbnega dela in velike točnosti. Zraven risarij je bilo izloženih tudi dokaj praktičnih del. Strugarji so kazali učni red za les in kovinsko tiskarijo, potem pa celo vrsto različnih dovršenih objektov: svečnike, krožnike, stebriče, stojala, stole itd. Mizarji so imeli na ogled postavljen učni red za začetnike, razne omarice, profili, stoli, miza, lepa omara za salon v orehovem lesu in z vložki ogerskega jesena, krasen hišni oltarček itd. Rezbarji so se ponašali z raznoličnimi izdelki, na pr. okviri, kasetami, konzolami, stojali in okraski; nadalje s figuralnimi objekti v relifi in v okrogli podobi. Glave Matere Božje, angeljev in sv. Janeza so posebno vgažale. V oddelku za modeliranje in litje iz gipsa smo opazili veliko število krasnih okraskov, akantovih listov, kapitelov in pilastrov, cele glave, n. pr. podobo Nj. Veličanstva, podobo malega dečka, naprsno podob, Herma itd. Nekateri predmeti so bili tudi žgani kakor pečni okraski. Vrh teh strani kazali so razni zvezki, kako napredujejo učenci v teoretičnih predmetih, posebno pa v spisji in v knjigovodstvu.

Drugi oddelek dvorane je bil namenjen šoli za umetno vezenje. Na mizah in stenah je vabila ona lepa drobnina, s katero si krasi človek tako rad svoj dom in svoje telo. Preproge za okna, mize in postelje, rutice, peče, stenski okraski, zastori za peči in postelje, kasete blazine in dokaj družih lepotin je bilo razstavljenih. Tudi cerkvena umetnost je bila vrlo zastopana. Mašni plašč, velum, burza, lepa štola in dr. so pričali, da se tudi to polje pridno in vspešno goji na zavodu. Dokaj ličnih risarij je kazalo, kako umno in vstrajno se poučuje na šoli najvažnejši ta predmet.

Pri tolikem številu razstavljenih krasnih objektov se ne smemo čuditi, da je bil tudi obisk razstave jako mnogobrojen. Od jutra do večera so prihajali ljudje, da so si ogledali, kaj podajata obrtna zavoda svojim učencem. Tudi preblagorodni gospod deželni predsednik, baron Winkler z gospo soprogo je počastil razstavo in se navzočemu ravnatelju Ivanu Šubicu nasproti jako

laskavo in priznalno izrazil o njej. Tudi nas veseli, da je žel zavod toliko pohvale, ker nam to dokazuje, kako vrlo postopa učni zbor, kako pridna in nadarjena je naša mladina in kako se kapital, katerega sta dežela in država žrtovali pri ustanovitvi obeh zavodov, lepo in obilno obrestuje!

Obrtnijske raznoterosti.

Muzej za zgodovino avstrijskega dela. O tej zanimivi napravi, o kateri smo že obvestili svoje čitatelje, se nam poroča, da zbirke toliko naraščajo, da uže nimajo več prostora v tehnologiškem muzeji na Dunaji. Zato je vodstvo najelo novih lokalov v Währingerstrasse številka 68. na Dunaji. Muzej je obiskovalcem vsak dan razun sobote od 10. do 4. ure, v nedeljo pa od 9. do 1. ure odprt in sicer brezplačno.

Ustanove za male obrtnike. Odbor za obrtni ples na Dunaji je ustanovil 60 štipendij po 50 gld., da omogoči malim obrtnikom obisk dunajskih zbirk in gledališke in glasbene razstave. Samostojni mali obrtniki in pomagači v delarnicah in tovarnah naj se v ta namen obrnejo z navadnim pismom, katero pa mora biti potrjeno od kupčijske zbornice, ali od kakega obrtnega ali pa delavskega izobraževalnega društva, do predsednika omenjenega plesa, dvornega svetnika W. Exner, Wien, IX/2, Währingerstrasse 59. — Prošnje je treba vložiti vsaj do konca t. m.

Raztopen les. Listi poročajo, da je slavni francoski kemik E. Bizonard izumel sredstvo, po katerem se more les ravno tako topiti, kakor svinec, cin in druge kovine. Iz lesa litih izdelkov ne spremeni ne vročina ne moča. Tudi ogenj se z lepa ne prime. Barvati se morajo jako lepo in trpežno. Ako je vse to istina, potem bode nova iznajdba naredila velikanski prevrat v lesni industriji. V Parizu jo nameravajo najprvo porabiti za izdelovanje tiskarskih črk in drugih priprav v tiskarnah. Vender poskusi še niso povsem dovršeni.

Kmetijstvo.

Mečkanje ovsa za konje.

V konjskem blatu se nahaja mnogo celega ovsa, katerega živali niso dovolj prebavile. Zaradi tega so nekateri konjerejci posebno na Francoskem in Angleškem jeli premišljati, kako bi se temu nedostatku odpomoglo. To se je tem potrebneje zdelo, ker so nekateri trdili, da se četrtnina ali celo tretjina ovsa tako pogubi.

Sprva so začeli oves konjem mleti, ali se je kmalu pokazalo, da zmlet oves, če tudi je debelo zmlet ni za konje. Prebavljenje se s tem posebno ne pospešuje, ker konj hrane dovolj ne oslini. Potem se je pa jelo priporočati mečkanje ovsa. Poslednje se je nekoliko bolje obneslo, ali vsaj slabe strani niso bile tako hitro vidne.

Pokazalo se je, da konji, ki jedo zmečkani oves, slabo prebavljajo in niso dobri za delo. Lepi so sicer videti, toda močni niso. Leni postanejo, radi se pote in radi padajo na kolena in se posebno hitro premikati ne hote. Zatorej posebno zmečkan oves ni za konje, katere rabimo za ježo ali hitro vožnjo. Posebno je pa to slabo, da konji, ki se zmečkanega ovsa navadijo, potem ne marajo celega jesti. Če jim zopet daš celega, pa zbole za

slabim prebavljanjem. Popolnoma mečkanje ovsa ni zavreči. Umestno je pa samo pri taci konjih, ki imajo slabe zobe, ali jih pa jim manjka in zatorej z zobmi ovsa zmečkati ne morejo, ali pa sploh slabo prebavljajo.

Drugim konjem, naj se pa daje mej oves rezanico s (skopo), potem bodo pa že oves dobro zvečli in oslinili in gotovo ne bode skoro nobeden neprebavljen ostal. Sploh je pa napačna misel, da se toliko ovsa zgubi vsled slabega prebavljenja konj. Kemične preiskave so pokazale, da oves, kateri se nahaja v konjskem blatu, ni ostal popolnoma neprebavljen, temveč je želodec že iz njega izvlekel skoro vse redilne snovi.

Mečkanje ovsa daje tudi dosti truda in redkokrat toliko koristi, nego imamo stroškov. Konje, ki so dosedaj jeli zmečkan oves, počasi privajaj, seveda, če imajo dobre zobe, na cel oves. Polagoma se bode na novo naravnejšo hrano že privadili. Hitro to seveda ne bode šlo. Ali to je že zaradi tega potrebno, ker pri vseh razmerah zmečkanega ovsa nimaš pri rokah in si prisiljen konjem dajati celega. Če ga niso vajeni, si v nevarnosti, da ti nevarno obolé.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Okoli 7. ure dospeli smo na postajo Brežice. Zdanilo se je bilo zdaj že popolnoma. Vstopilo je bilo več novih potnikov, ki so bili, kakor je bilo misliti, napoteni proti Zagrebu. Megla jela se je bila vzdigovati, ter vmikovati se prav hitro toploti solnčnih žarkov. Nadjati se je bilo prelepega jesenskega dneva, kar je bil tudi v resnici postal, in kateremu je na moje veliko veselje in zadovoljnost sledil tudi enaki celi teden. Bolj rajskih in toplih jesenskih dni si človek ne more želeti, kakor so bili ravno oni mojega potovanja (od 11.—17. oktobra) Vrh tega je o večerih naraščal tudi mesec, kar mi je dva večera mojega daljnega potovanja posebno dobro služilo. V hitri vožnji približali smo se bili rečici Sotli, ki meji Štajersko in Hrvatsko, in ko se je vlak zopet vstavil, bili smo že v hrvatski zemlji, na postaji „Marhof“, kjer smo vender le toliko postali na tiru, da so zamogli potniki vstopiti ali izstopiti. Takih malih postanskih postaj, — Nemci zovejo jih „Haltestelle,“ — je zdaj na raznih železničnih progah že mnogo vstanovljenih, in so za občinstvo res na moč pripravne. Blizu stražnice ob desnej roki razprostirajo se poslopja obširne tovarne, v katerih se po mehničnem potu napravljajo, bi djal: novodobne kvasnice (drožje = Pressgerm), ki zlasti pri bolj finih pekarijah nadomestujejo nekdanjo òlovno (mé-dénce = Bierhefe). Pravijo, da ta tovarna preskrbi malo da ne vso Hrvatsko z imenovanim fabrikatom, katerega se tim več porabi, ker peki in tudi mnoge gospodinje